Bir Canın Gerçek Bedeli

Feridüddin Attar'ın Son Dersi ve Şehadeti

Tezkiretü'l-Evliya'dan Üçüncü Kıssa

NotebookLM

Sahne: Nişabur'un Düşüşü (1221)

Moğol istilası İslam coğrafyasını yakıp yıkarken, Nişabur şehri tarihin gördüğü en büyük katliamlardan biriyle yüzleşmektedir. Şehir harabeye dönmüş, taş üstünde taş kalmamıştır.

Bu kaosun ortasında, *Mantıku't-Tayr (Kuşların Dili)* müellifi büyük mutasavvıf Feridüddin Attar, bir Moğol askeri tarafından esir alınır.

NotebookLM

İlk Teklif: Bin Gümüş Akçe

Attar'ı yakalayan Moğol askeri, bu yaşlı adamı tam öldürmek üzeredir ki oradan geçen birisi müdahale eder. Şeyhi tanıyan veya haline acıyan bu kişi, askere seslenir:

"Bu ihtiyarı öldürme! Onu bana ver, karşılığında sana bin akçe veririm."

Asker durur. Yaşlı bir esir için bin akçe, bir servettir. Kabul etmeye hazırlanır.

NotebookLM

Beklenmedik Bir İtiraz

Tam alışveriş bitecekken, Feridüddin Attar askere döner ve fısıldar:

“Sakın beni bu fiyata satma! Benim kanımın bedeli bundan çok daha fazladır. Bekle, daha iyi bir fiyat veren çıkacaktır.”

Askerin gözünü açgözlülük bürür. Bu yaşlı adamın gizli bir hazine veya önemli bir lider olduğunu sanar. Satıştan vazgeçer ve daha büyük bir teklif beklemeye başlar.

NotebookLM

Bekleyiş ve İkinci Teklif

Asker, Attar'ı yanında gezdirerek o 'büyük teklifi' bekler. Ancak zaman geçer, kimse çıkmaz. Sonunda, oradan geçen yoksul bir köylü askere seslenir:

"Bu ihtiyarı öldürme. Onu bana ver, karşılığında sana bir torba saman veririm."

NotebookLM

Hakikatin Ortaya Çıkışı

Asker öfkelenir, köylüyle alay edildiğini sanır. Ancak Feridüddin Attar, büyük bir sükunetle askere döner ve o meşhur sözünü söyler:

"İşte şimdi beni sat! Zira benim asıl değerim budur, bundan fazla etmem."

NotebookLM

Şehadet Şerbeti

Kandırıldığını ve elindeki bin akçelik serveti kaçırdığını anlayan Moğol askeri, büyük bir öfkeye kapılır. Kılıcını çeker ve Attar'ı oracıkta şehit eder.

askeri, Attar'ı
kılıcını çeker..
Attar'i oracıkta şehit eder.

Büyük mutasavvıf, kendi değerini "bir torba saman" olarak belirleyerek can verir.

NotebookLM

Neden Saman Çuvalı?

Attar neden bin altına kurtulmayı reddedip, saman karşılığında ölümü seçti?

- **Nefsi Terbiye:** Maddi beden, hakikat nazarında samandan farksızdır ve toprağa karışacaktır.
- **Kibre Red:** Kendisine biçilen yüksek maddi değeri reddederek kibrini ayaklar altına almıştır.
- **Son Ders:** Askerin açgözlülüğüyle oynamış, ona dünyevi hırsın anlamsızlığını son nefesinde öğretmiştir.

NotebookLM

Fanilik ve Özgürlük

Hiç

Attar, ölümü bir kaçış değil, vuslat (Hakk’a kavuşma) olarak görüyordu.
Bin akçelik bir 'değer' ile yaşamak, dünyanın kölesi olmaktır.
Saman çuvalı bedeliyle ölmek ise, ruhun özgürleşmesidir.

O, celladının karşısında bile kurban değil, öğretmendi.

NotebookLM

Son Söz

Yükü hafif olanlar kurtulmuş, ağır olanlar mahvolmuşlardır.

— Feridüddin Attar (Tezkiretü'l-Evliya)

NotebookLM

Tezkiretü'l-Evliya Sunumu

Feridüddin Attar (k.s.) Aziz Ruhuna.

NotebookLM